

EU a mezinárodní organizace, EU a ČR

Ing. Markéta Chaloupková

(podzim 2020)

Obsah dnešní přednášky

- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Bonusový kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Mezinárodní organizace

„Mezinárodní organizace lze pokládat za formu mnohostranné mezinárodní spolupráce, určené na základě mezinárodní dohody, která zahrnuje relativně stálý rozsah členství, existenci stálých orgánů s definovanými kompetencemi obsahující statut organizace.“

(Antoszowski – Herbut, 1999)

Mezinárodní vztahy

„Mezinárodní vztahy = souhrnný název pro komplex politických, diplomatických, právních, hospodářských, vojenských, kulturních a dalších vztahů mezi státy a skupinami států.“

(Žaloudek, 1999)

Klasifikace mezinárodních organizací

- vládní x mimovládní
- ekonomické x politické x vojenské x sportovní x ekologické
- globální x regionální
- trvalé x dočasné
- uzavřené x otevřené

Obsah dnešní přednášky

- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Organizace spojených národů (OSN)

„OSN nebyla založena proto, aby dovedla lidstvo do nebe, ale aby ho zachránila před peklem.“

(Dag Hammarskjöld, 2. generální tajemník OSN, 1953–1961)

Organizace spojených národů (OSN)

= mezinárodní organizace, jejímiž členy jsou všechny uznávané státy světa vyjma Vatikánu a Palestiny

- Cílem je zachování mezinárodního míru, bezpečnosti a zajištění mezinárodní spolupráce.
- Členství je založeno na **principu suverénní rovnosti**, státy mají svá zastoupení, tzv. stálé mise, zejm. v hlavním sídle OSN New Yorku, ale také např. v Ženevě nebo ve Vídni.
- Každý členský stát má své zástupce ve **Valném shromáždění** a disponuje jedním stejně platným hlasem.
- Výkonným orgánem je **Rada bezpečnosti OSN**, jíž přísluší základní odpovědnost za udržení mezinárodního míru a bezpečnosti a jejíž rezoluce jsou právně závazné.
- Dnes má **193** členských států. Seznam [zde](#).

Sídlo OSN v Ženevě

Sídlo OSN v New Yorku

Sídlo OSN ve Vídni

Časová osa OSN

Nahradila Společnost národů, která jako garant kolektivní bezpečnosti a mírového řešení konfliktů neobstála.

Založena 24. října 1945 v San Franciscu (USA) na základě Charty OSN
50 státy, vč. tehdejší ČSR.

- 10. ledna 1946
 - První Valné shromáždění OSN se konalo v Londýně.
- 10. prosince 1948: **Všeobecná deklarace lidských práv**
 - Významný dokument, který uznává práva a svobody každého člověka bez rozdílu.
- 20. listopad 1959: **Ženevská deklarace práv dětí**
 - Zahrnuje občanská, politická, ekonomická, sociální, zdravotní a kulturní práva dětí.

„26 států (mezi nimi i Československo) se rozhodlo podpořit Atlantickou chartu podpisem Deklarace Spojených národů (1942)“

DECLARATION BY UNITED NATIONS

DECLARATION BY UNITED NATIONS:

A JOINT DECLARATION BY THE UNITED STATES OF AMERICA, THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND, THE UNION OF SOVIET SOCIALIST REPUBLICS, CHINA, INDIA, BRAZIL, BELGIUM, CANADA, COSTA RICA, CUBA, CZECHOSLOVAKIA, DOMINICAN REPUBLIC, EL SALVADOR, GREECE, GUATEMALA, HAITI, HONDURAS, INDIA, LUXEMBOURG, NETHERLANDS, NEW ZEALAND, NICARAGUA, NORWAY, PANAMA, POLAND, SOUTH AFRICA, YUGOSLAVIA.

The Governments signatory hereto,

Having subscribed to a common program of purposes and principles embodied in the Joint Declaration of the President of the United States of America and the Prime Minister of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland dated August 14, 1941, known as the Atlantic Charter.

Being convinced that complete victory over their enemies is essential to defend life, liberty, independence and religious freedom, and to preserve human rights and justice in their own lands as well as in other lands, and that they are now engaged in a common struggle against savage and brutal forces seeking to subjugate the world, DECLARE:

(1) Each Government pledges itself to employ its full resources, military or economic, against those members of the Tripartite Pact and its adherents with which such government is at war.

(2) Each Government pledges itself to cooperate with the Governments signatory hereto and not to make a separate armistice or peace with the enemies.

The foregoing declaration may be adhered to by other nations which are, or which may be, rendering material assistance and contributions in the struggle for victory over Hitlerism.

*Done at Washington
January First 1942*

*The United States of America
by Franklin D. Roosevelt
President
The United Kingdom's Great Britain
by Winston Churchill
on behalf of the Government
of the United Kingdom
of Great Britain
and Northern Ireland*

*Republic of China
National Government
of the Republic of China
by Chiang Kai-shek
Chairman of the Executive
Yuan*

*The Commonwealth of Australia
by J. B. Menzies
Prime Minister*

*The Kingdom of Belgium
by King Leopold III
Crowned King
by Louis de Broqueville
Prime Minister*

*The Republic of Costa Rica
by Rafael Ángel Calderón
Fournier*

*The Republic of Cuba
by Amelio Fernández
Roca*

*Republic of the Dominican Republic
by V. S. Mirbivany
President*

*The Dominican Republic
by Juan Bosch*

*The Republic of El Salvador
by Carlos Romo*

*The Kingdom of Greece
by Constantinos C. Tsouderos
Prime Minister*

*The Republic of Guatemala
by Jorge Arce*

*The Republic of Haiti
by François Duvalier*

*The Republic of Honduras
by Justo R. Barahona*

*India
by Jawahar Lal Nehru*

*The Grand Duke of Luxembourg
by Grand Duke Jean*

*The Kingdom of the Netherlands
by Queen Wilhelmina
in her own name
and in that of her
Minister of the
Royal Household
by Juliana de Jong*

*The Republic of Nicaragua
by José Dolores Borge*

*The Kingdom of Norway
by Queen Maud
in her own name
and in that of her
Minister of the
Royal Household
by Astrid von Rosen*

*The Republic of Panama
by Ricardo F. Arias*

*The Republic of Poland
by Jan Ciechanowski*

*The Republic of South Africa
by General Jan Smuts*

*The Republic of Yugoslavia
by Vladko Maček*

Atlantská charta (1941)

Jednání o Atlantické chartě, 14. srpna 1941. Zprava sedící premiér Churchill, prezident Roosevelt

Zajímavosti z historie OSN

- 18. prosince 1979
 - Valná hromada OSN přijala Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen
- 16. září 1987 Montrealský protokol
 - Úmluva na ochranu ozonové vrstvy postupným snižováním výroby a spotřeby látek poškozující ozonovou vrstvu.
- 3. června 1992 Summit země – Rio de Janeiro
 - Největší shromáždění mezinárodních vlád v historii přineslo plán na udržitelný rozvoj
- 17. prosince 2010 LGBT práva
 - Globální výzva k dekriminální homosexualitě a ochraně práv leseb, gayů, bisexuálů a transgender osob.
- 13. prosince 2013 první mladý kandidát v OSN
 - Malala Júsfzajová jako první náctiletá přednesla řeš na půdě OSN za právo na vzdělání.

„Extremisté se knih bojí, síla vzdělání je děsí. Kniha a pero – to jsou naše nejsilnější zbraně.“

Charta OSN

= ustavující dokument světové organizace, který stanovuje práva a povinnosti členských států a stanoví orgány a postupy fungování OSN

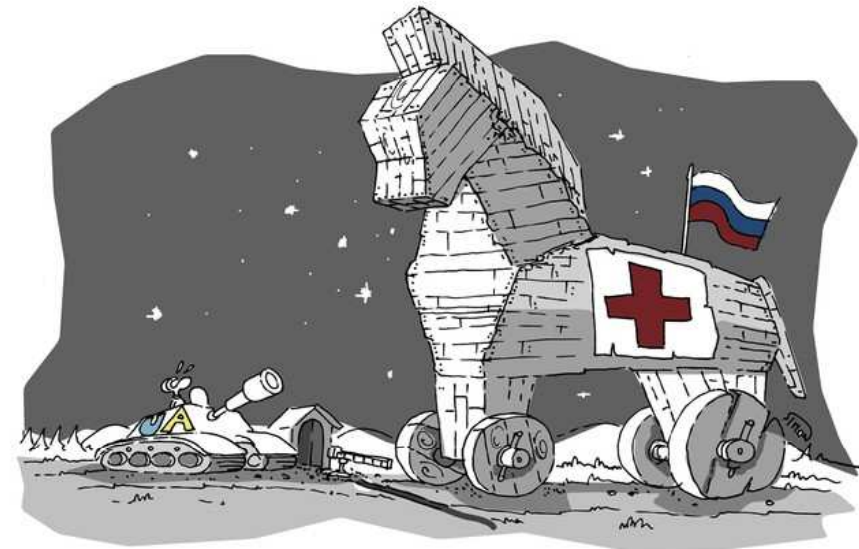
- Kodifikuje základní principy mezinárodních vztahů – od suverenity a rovnosti mezi státy až po zákaz užití síly při řešení mezinárodních sporů.

Konference v San Franciscu: Egypt podepisuje Chartu OSN

Cíle OSN definované v Chartě

- udržovat mezinárodní mír a bezpečnost;
- rozvíjet mezi národy přátelské vztahy založené na respektování zásad rovnoprávnosti a práva na sebeurčení národů;
- spolupracovat při řešení mezinárodních ekonomických, sociálních, kulturních a humanitárních otázek a podpoře základních lidských práv a svobod;
- být centrem pro koordinaci kroků, které národy podnikají v zájmu dosažení těchto společných cílů.

Jaké jsou dle Charty oficiální jazyky OSN?

Angličtina
Arabština
Čínština
Francouzština
Ruština
Španělština

Zásady OSN

- všechny členské státy jsou suverénní a rovnoprávné;
- zavazují se plnit své povinnosti vyplývající z Charty;
- zavazují se řešit mezinárodní spory mírovými prostředky, bez ohrožování mezinárodního míru, bezpečnosti a spravedlnosti;
- vyhnout se vyhrožování silou a používání síly proti jiným členským státům;
- zavazují se poskytnout OSN veškerou pomoc při jakékoli akci, ke které OSN na základě Charty přistoupí;
- žádné ustanovení Charty neopravňuje Spojené národy k tomu, aby se vměšovaly do otázek, které jsou výlučně vnitřní záležitostí jakéhokoli státu.

Hlavní orgány OSN

Charta ustavuje 6 základních orgánů OSN:

- Valné shromáždění
- Rada bezpečnosti
- Ekonomická a sociální rada
- Poručenská rada
- Mezinárodní soudní dvůr
- Sekretariát OSN

- Celé společenství OSN je však daleko širší, zahrnuje 15 agentur a řadu programů a jiných orgánů.
- [Grafické schéma](#) systému OSN.

➤ Jak se stát dobrovolníkem OSN? – [video](#) (7 min)

Valné shromáždění

- Hlavním jednacím orgánem OSN.
- Tvoří ho zástupci všech členských států, z nichž každý má jeden hlas.
- K přijetí rozhodnutí o důležitých záležitostech je nutná dvoutřetinová většina hlasů. Při rozhodování o ostatních otázkách rozhoduje prostá většina.
- Má 6 výborů.
- Funkce a pravomoci
 - Projednává a vydává doporučení
 - Zabývá se problematikou ozbrojených konfliktů a odzbrojení;
 - Debatuje o otázkách udržitelného rozvoje a lidských práv;
 - Rozhoduje o výši příspěvků členských států do rozpočtu OSN a o jejich využití.

Rada bezpečnosti

- 15 členů, z toho 5 stálých (Čína, Francie, Rusko, USA a Velká Británie).
- Zasedá nepravidelně.
- Členové se střídají v předsednictví po měsíci.
- K přijetí rezoluce musí 9 členů hlasovat pro. Pokud ale i jediný z pěti stálých členů hlasuje proti, rezoluce schválena není (tj. „právo veta“).
- Funkce:
 - Projednává situace, které by mohly vést ke vzniku mezinárodních konfliktů;
 - navrhuje metody a podmínky smíru;
 - doporučuje opatření proti hrozbám nebo aktu agrese;
 - doporučuje Valnému shromáždění kandidáta na post generálního tajemníka OSN.

➤ Co obnáší být generálním tajemníkem OSN – [video \(1:53\)](#)

VETUJEM, ŽE SOM
ZAVRAŽDIL 25 MILIÓNOV
ĽUDÍ.

VETUJEM, ŽE SME
KLAMALI O CHEMICKÝCH
ZBRANIACH V IRAKU...

VETUJEM, ŽE SOM VYVRAŽDIL
75 MILIÓNOV ĽUDÍ.

VETUJEM,
ŽE SOM VYVRAŽDIL
ŽIDOV.

Ekonomická a sociální rada

- Určená k projednávání otázek obchodu, dopravy, hospodářského rozvoje a sociálních otázek.
- Má 54 členů (resp. států) volených na tříleté období.
- Při hlasování rozhoduje prostá většina.
- Funkce
 - Projednává mezinárodní ekonomické a sociální otázky;
 - Prosazuje lepší životní úroveň, plnou zaměstnanost a ekonomický a sociální rozvoj;
 - Podporuje řešení mezinárodních ekonomických, sociálních a zdravotnických otázek, zasazuje se o posilování mezinárodní spolupráce v kultuře a vzdělávání.

Poručenská rada

- V roce 1945 bylo na světě jedenáct území pod mezinárodním dohledem.
- Úkolem rady byla podpora rozvoje svěřeneckých území a jejich postupný přechod k samosprávě nebo samostatnosti.
- Poslední svěřenecké území, stát Palau, získalo v roce 1994 autonomii.
- Poručenská rada poté pozastavila svou činnost. Sejde se jen v případě potřeby.
- Složena ze stálých členů Rady bezpečnosti.
- Každý člen má jeden hlas a při hlasování rozhoduje prostá většina.

Mezinárodní soudní dvůr

- Založen v roce 1946.
- Sídlí v Paláci míru v Haagu (Nizozemsko).
- Se svými kauzami před něj mohou předstoupit pouze státy, nikoliv jednotlivci.
- Má 15 soudců, které volí Valné shromáždění a Rada bezpečnosti. Každý soudce musí být z jiné země.
- Na přijetí rozhodnutí se musí shodnout 9 soudců.
- Pokud stát souhlasí s tím, aby se soud zabýval případem, který se ho týká, musí se následně podrobit jeho rozhodnutí.
- Pokud se některý ze států, kterých se kauza týká, nepodrobí rozsudku, může protistrana s kauzou předstoupit před Radu bezpečnosti.
- Mezi kauzy patří např. spory o hranice území, kauzy diplomatických vztahů, nevměšování se do vnitřních záležitostí země nebo braní rukojmí.
- *Mezi lety 1947-2013 soud rozhodl o 155 sporech mezi státy.*

Sekretariát OSN

- Tvoří jej tým mezinárodních úředníků;
 - Správa mírových operací, urovnávání mezin. sporů, mapování sociálních a ekonomických trendů;
 - Zpracovává podkladové informace pro zástupce vlád;
 - Realizuje rozhodnutí členských států OSN;
 - Organizuje mezinárodní konference;
 - Poskytuje tlumočnické služby do oficiálních jazyků OSN.
 - Šéfem administrativy OSN je generální tajemník.
-
- Generální tajemník?
-
- **Novoroční projev generálního tajemníka OSN 2019 – [video \(2:30\)](#)**

Aktivita 1:

Organizace, agentury a programy systému OSN

- Spojte dohromady název organizace/agentury/programu OSN s definicí
- Např.

Mezinárodní telekomunikační unie.

Koordinace provozu mezinárodních telekomunikačních sítí a služeb v oblasti širokopásmového internetu, bezdrátových technologií, letecké a námořní navigace, radioastronomie, satelitní meteorologie, telefonních a faxových služeb i televizního vysílání.

Aktivita 1: Spojovačka - zadání

1

UNESCO
www.unesco.org

A Mezinárodní měnový fond

2

UNICEF
www.unicef.org

B Mezinárodní námořní organizace

3

IMO
www.wmo.int

C Světová organizace duševního vlastnictví

4

WMO
www.wmo.int

D Dětský fond OSN

5

WIPO
www.wipo.int

E Světová meteorologická organizace

6

ILO
www.ilo.org

F Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

7

IMF
www.imf.org

G Mezinárodní organizace práce

Aktivita 1: Spojovačka - řešení

1

F Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

2

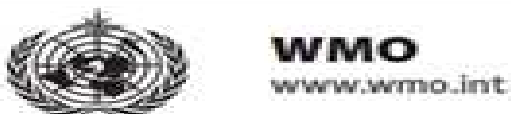
D Dětský fond OSN

3

B Mezinárodní námořní organizace

4

E Světová meteorologická organizace

5

C Světová organizace duševního vlastnictví

6

G Mezinárodní organizace práce

7

A Mezinárodní měnový fond

OSN v ČR

- První kancelář OSN v ČR (resp. Československu) vznikla v roce 1947.
- [Zpravodaj](#) OSN v ČR.
- ČR při OSN zastupují Stálé mise České republiky v New Yorku, Ženevě, ve Vídni a v Nairobi.
- Informační centrum OSN (UNIC) v Praze se stalo jednou z prvních „poboček“ Spojených národů ve světě.
- Úkolem UNIC je informování o činnosti všech organizací systému OSN.
- Společně s UNIC působí v ČR kancelář agentury OSN pro uprchlíky (UNHCR), Světové zdravotnické organizace (WHO) a Český výbor pro UNICEF.

Československý ministr zahraničí Jan Masaryk podepisuje Chartu OSN (San Francisco, 26.6.1945).

Proč je členství ČR v OSN důležité?

„Členství v OSN a jejích volených orgánech a ujednáních umožňuje České republice aktivně prosazovat její politické a ekonomické zájmy, prezentovat, sbližovat či koordinovat její postoje vůči ostatním zemím z reprezentativního fóra a posilovat mezinárodní prestiž země.“

Zdroje literatury o OSN

- https://www.mzv.cz/mission.vienna/cz/organizace_v_pusobnosti_mise/osn/index.html
- <https://www.un.org/en/sections/about-un/overview/index.html>
- <https://www.osn.cz/knihovna/dokumenty/>

Obsah dnešní přednášky

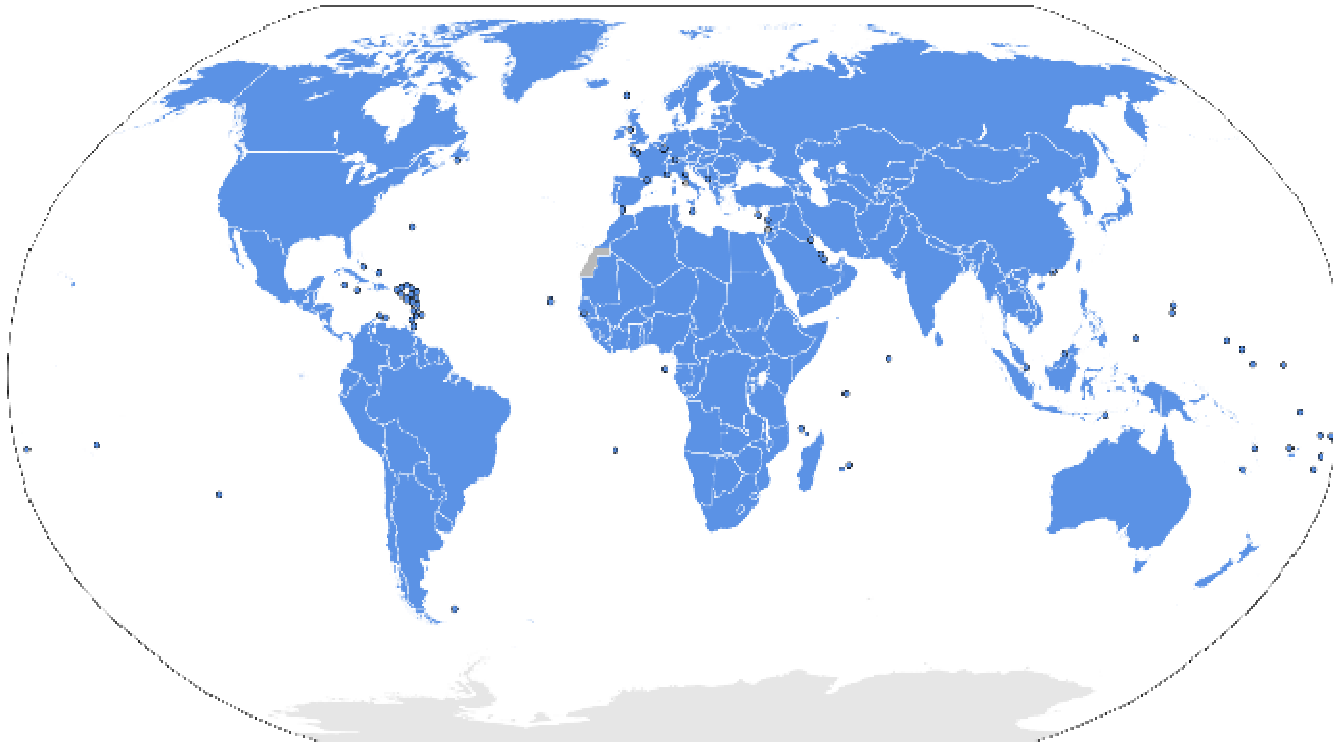
- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Světová zdravotnická organizace (WHO)

- Založena v roce 1946.
- ČR se stala členem v roce 1993
- formulace zdravotní politiky a konzultační činnost, odborná pomoc při vypracování národních zdravotnických strategií, sledování indikátorů zdravotního stavu populace, rozvoj a testování nových technologií a postupů pro kontrolu nemocí a řízení zdravotní péče.
- Hlavní oblasti aktivit WHO:
 - Podpora zdraví
 - Podpora zdravotní bezpečnosti
 - Upevňování zdravotnických systémů
 - Využití poznatků z výzkumu při formulování strategií
 - Posilování spolupráce
 - Zlepšení implementace rozhodnutí

Členská základna WHO

Orgány WHO

- Nejvyšším orgánem je **Světové zdravotnické shromáždění**. Úkolem WHA je schválit program a rozpočet WHO a projednat důležité otázky zdravotní politiky. Vlastní jednání WHA probíhá formou plenárního zasedání a ve dvou technických výborech.
- Dvakrát ročně také zasedá **Výkonná rada WHO** složená z odborníků členských států WHO. EB má 34 členů, kteří jsou voleni na tříleté období. Výkonná rada má za úkol napomáhat práci WHA a implementovat jeho rozhodnutí a strategie.

- [WHO sídlí v Ženevě](#) a má 194 členských států, které jsou rozděleny do šesti regionů a řízeny regionálními úřadovny.

- Sídlo [Regionální úřadovny WHO pro Evropu](#) se nachází v Kodani.

WHO a ČR

- Priority České republiky ve WHO:

- Podpora zdraví během života (Zdraví 2020, Zdraví ve všech politikách, Zdravé stárnutí, Primární péče)
- Nepřenosná onemocnění (Prevence a kontrola, Výživa)
- Dohled a bezpečnost (Připravenost na pandemická a epidemická onemocnění)
- Univerzální zdravotní pokrytí
- Management (e-Health)

- Kancelář WHO v České republice je zastoupením WHO na národní úrovni a zajišťuje především vzájemnou informovanost poskytováním údajů týkajících se situace ve zdravotnictví.

Obsah dnešní přednášky

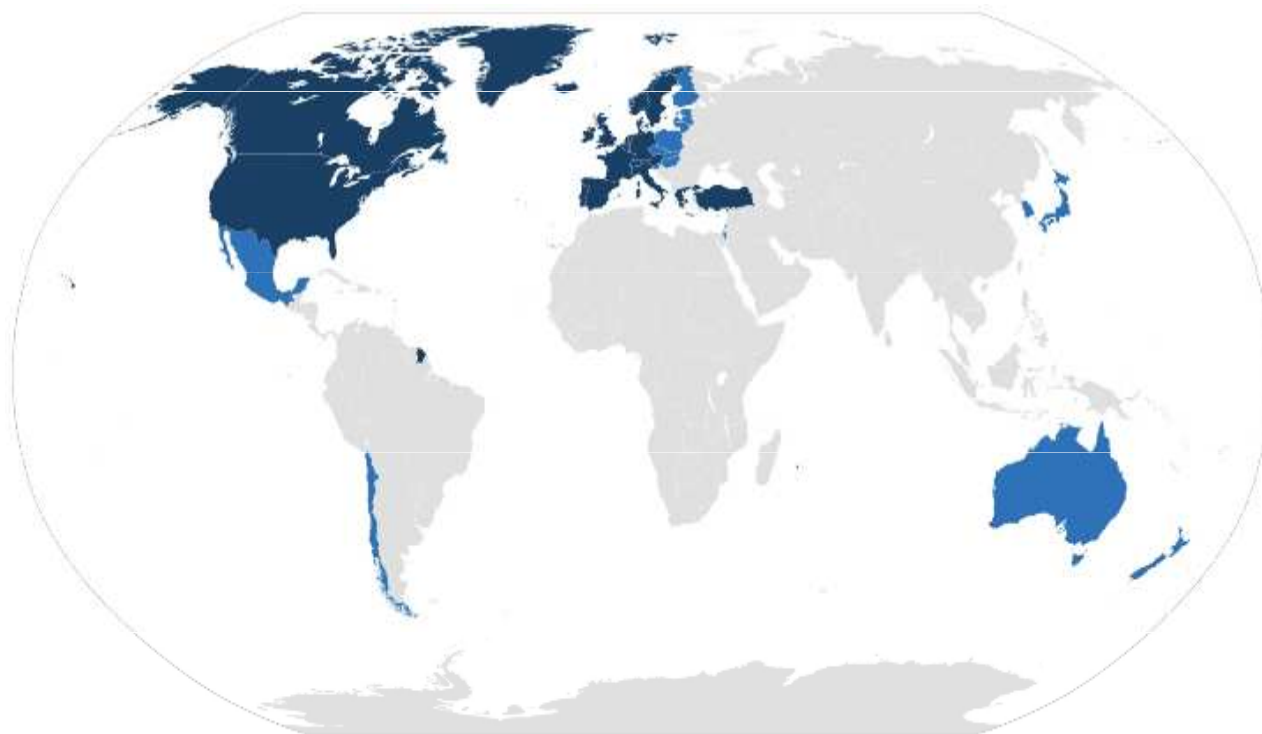
- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)

- Sídlí v Paříži
- Nástupkyní Organizace pro hospodářskou spolupráci v Evropě
- vznikla 30. září 1961, kdy vešel v platnost její zakládající dokument "[Konvence o OECD](#)".
- hlavní cíle: koordinace politik za účelem dlouhodobého ekonomického rozvoje členských i nečlenských zemí.
- má aktuálně [36 členských zemí](#)
- ČR vstoupila do OECD 21. prosince 1995

Členská základna OECD

Cíle OECD

- dosáhnout co nejvyššího udržitelného ekonomického růstu, zaměstnanosti a stoupající životní úrovně členských zemí při udržení finanční stability, a tak přispívat k rozvoji světového hospodářství;
- přispívat ke zdravému hospodářskému rozvoji v členských i nečlenských zemích;
- přispívat k rozvoji světového obchodu na mnohostranném nediskriminačním základě v souladu s mezinárodními závazky.

Hlavní vchod do konferenčního centra v Paříži

Orgány OECD

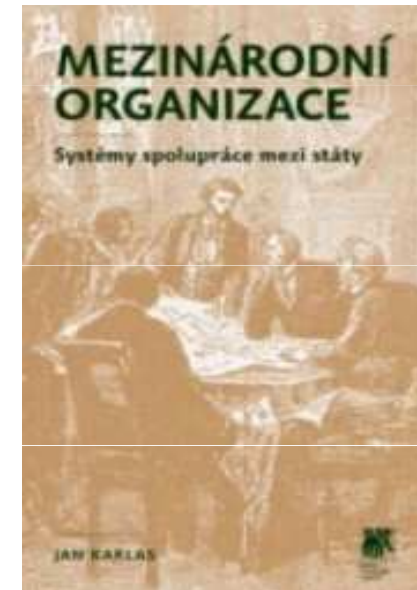
Nejvyšším orgánem je **Rada OECD**, která sestává z velvyslanců všech členských zemí a zástupce EK a její zasedání řídí generální tajemník OECD.

Rada na úrovni velvyslanců se schází cca 2x měsíčně, aby řešila operativní a strategické otázky řízení organizace. Dále se jednou ročně koná **zasedání Rady OECD na ministerské úrovni**, kde ministři z členských zemí diskutují koncepční otázky a udávají dlouhodobý směr pro OECD. Více info [zde](#).

Doporučení literatura

IŠTOK, I. *Politická geografia a geopolitika*, Prešov: Prešovská univerzita v Prešově, 2004, ISBN 80-8068-313-1. 392 s.
a BAAR, V., RUMPEL, P., Šindler, P. *Politická geografie*. Ostrava: Ostravská univerzita, 1996. ISBN 80-7042-737-X, 94 s.

Obsah dnešní přednášky

- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Kontrolní otázky

1. V jakém roce byla založena OSN?
2. Kolik má OSN členů?
3. Jaké jsou oficiální jazyky OSN?
4. Kolik je hlavních orgánů OSN?
6. Co byla Společnost národů?
7. Vystoupila někdy nějaká země z OSN?
8. Jak se jmenuje seznam pravidel, kterými se OSN řídí?
9. Jmenujte jeden z hlavních cílů OSN.
10. Kdy a kde byla podepsána Deklarace Spojených národů?
11. Co znamená zkratka UNICEF?
12. Kde sídlí Mezinárodní soudní dvůr?
13. Který je hlavní soudní orgán OSN?
14. Kolik členů má Rada bezpečnosti?
15. Z kolika různých zemí pocházejí soudci Mezinárodního soudního dvora?
16. Kdo jsou členové Sekretariátu OSN?
17. Kdy byla založena WHO?
18. Kdy se stala ČR členem WHO?
19. Jaké jsou hlavní oblasti aktivit WHO?
20. Kde WHO sídlí a kolik má aktuálně členů?
21. Jaké jsou priority ČR ve WHO?
22. Kdy vstoupila ČR do OECD?
23. Na základě kterého dokumentu vstoupila OECD v platnost?
24. Jaké jsou orgány OECD?

Obsah dnešní přednášky

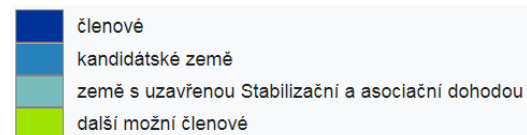
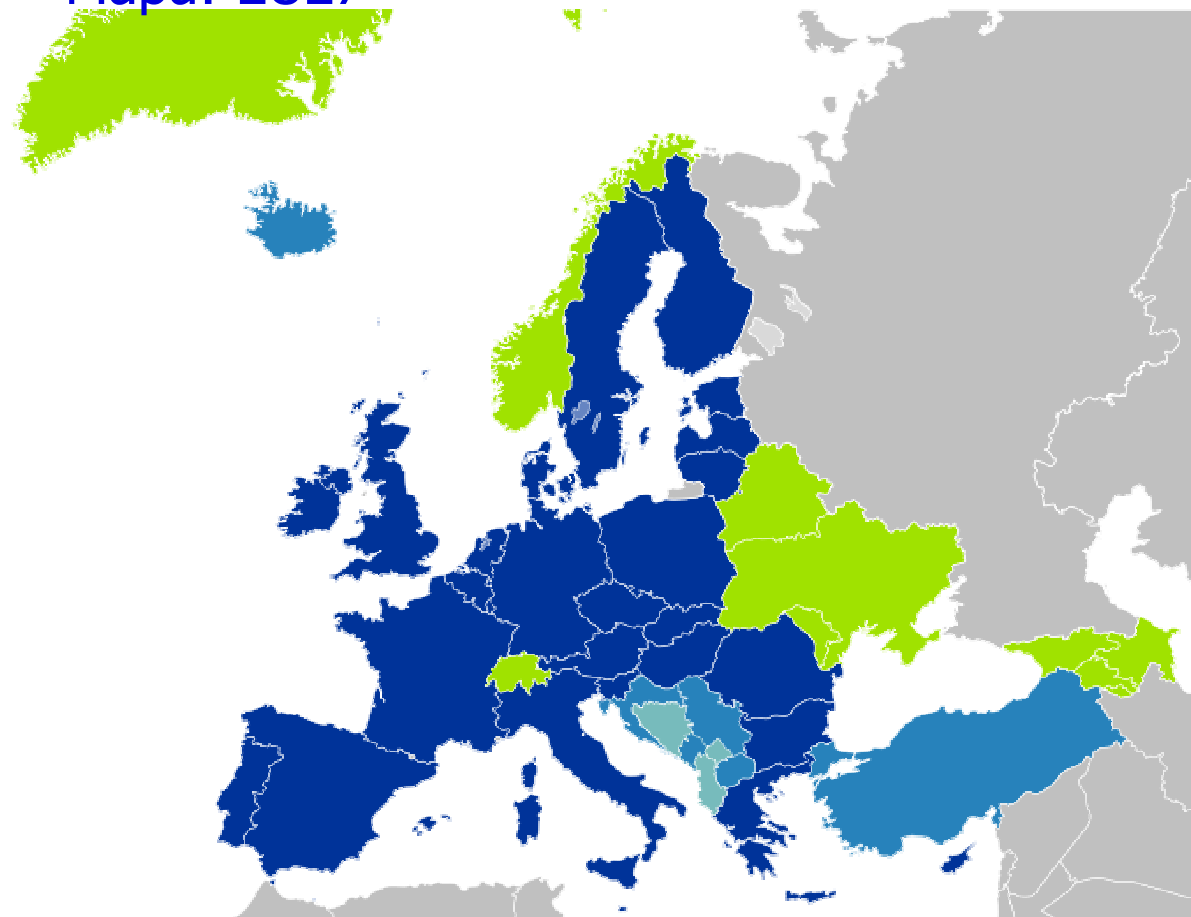

- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Opakování základních informací o EU

- EU vzniká sloučením ESUO, EURATOMu a EHS v roce 1967.
- Cílem se stalo prohlubování hospodářské a politické integrace členských zemí.

Mapa: EU27

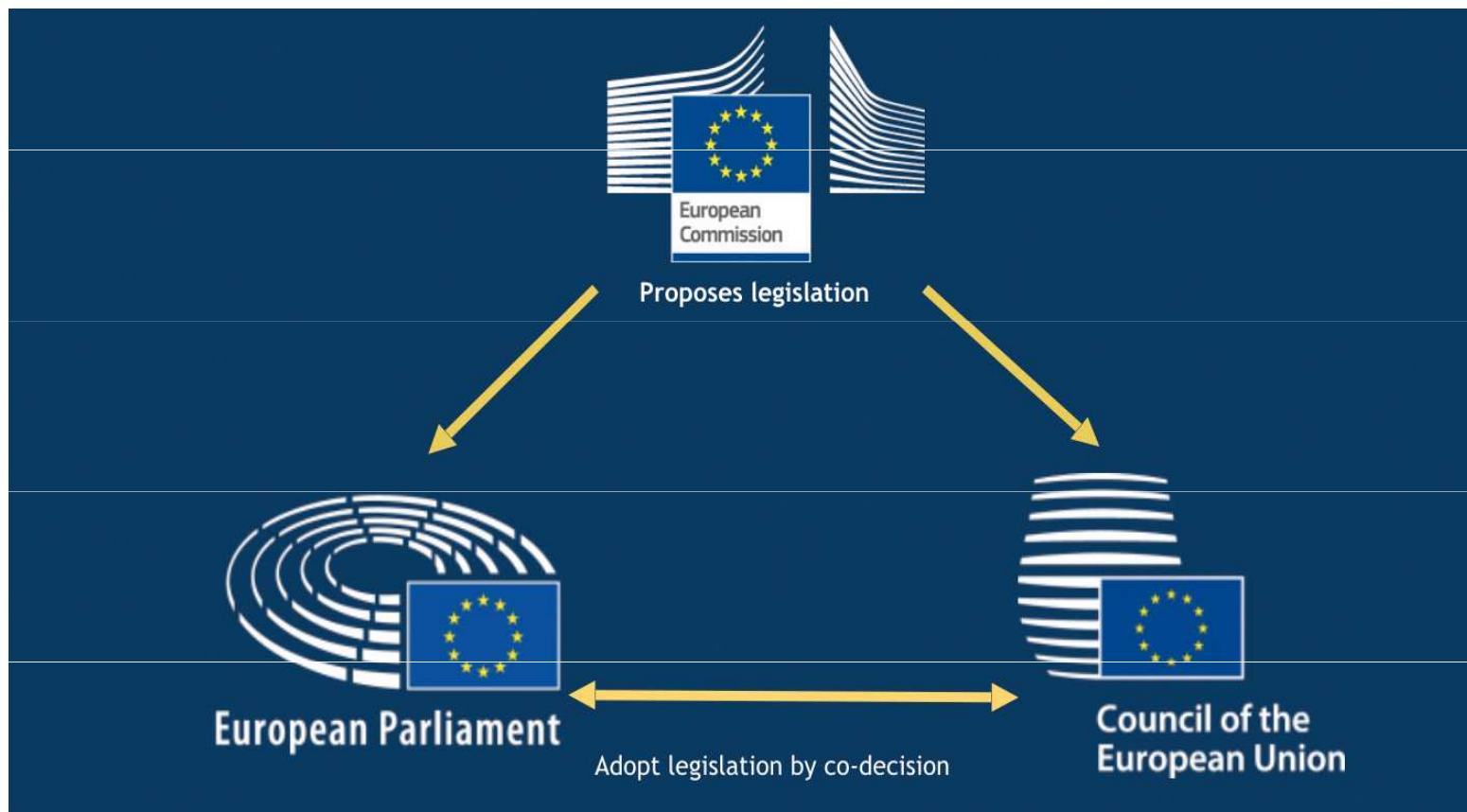

Nejdůležitější smlouvy

- 1951 Evropské společenství uhlí a oceli
- 1958 Římské smlouvy
- 1987 Jednotný evropský akt: jednotný trh
- Smlouva o Evropské unii z roku 1992: Maastricht
- Amsterodamská smlouva z roku 1999
- Smlouva z roku 2003 z Nice
- Lisabonská smlouva z roku 2009

Hlavní instituce EU

Evropský parlament

- **Sídlo:** Brusel (Belgie), Štrasburk (Francie), Lucemburk
- **Členové:** 705 poslanců (od 1.2.2020)
- ČR zastupuje 21 poslanců
- **Úloha:** Přímou volený orgán s legislativní, rozpočtovou a dozorčí pravomocí
- **Předseda:** David-Maria Sassoli
- **Založen:** V roce 1952 jako Společné shromáždění Evropského společenství uhlí a oceli, v roce 1962 již jako Evropský parlament
- Evropský parlament je zákonodárným orgánem EU.
- Poslanci EP jsou voleni přímo občany EU každých 5 let.
- <https://www.europarl.europa.eu/portal/cs>
- **Pravomoc:** legislativní, rozpočtová, dozorčí

Evropská komise

- **Sídlo:** Brusel (Belgie)
- **Členové:** kolegium komisařů, z každé členské země EU jeden
- **Předsedkyně:** Ursula von der Leyenová
- **Datum zřízení:** 1958
- **Úloha:** Prosazuje obecné zájmy EU tím, že navrhuje a vymáhá dodržování právních předpisů, provádí politiky a plní rozpočet EU.
- Politické vedení zajišťuje tým 27 komisařů (z každé země EU jeden) v čele s předsedou Komise.
- Navrhuje nové právní předpisy, zastupuje EU na mezinárodní scéně, spravuje a provádí politiky EU, poskytuje dohled a vymáhání práva EU v EU.
- https://ec.europa.eu/info/index_cs

MUNI
ECON

Politické vedení Evropské komise = komisaři

Rada Evropské unie (též Rada ministrů)

- Nepermanentním, kolektivním vrcholným orgánem EU, který reprezentuje zájmy členských států.
- Hlavní činností je přijímání legislativy společně s EP.
- Zastoupeny členské státy a to vždy jedním zástupcem na ministerské úrovni zplnomocněným zavazovat svou vládu.
- V předsednictví Rady se členské země střídají po 6 měsících.
- Agenda Rady je připravována Výborem stálých zástupců (COREPER), který tvoří stálí zástupci členských zemí EU v Bruselu, kteří se scházejí obvykle jednou až dvakrát týdně.
- **POZOR:** Neplést si s Evropskou radou či Radou Evropy!

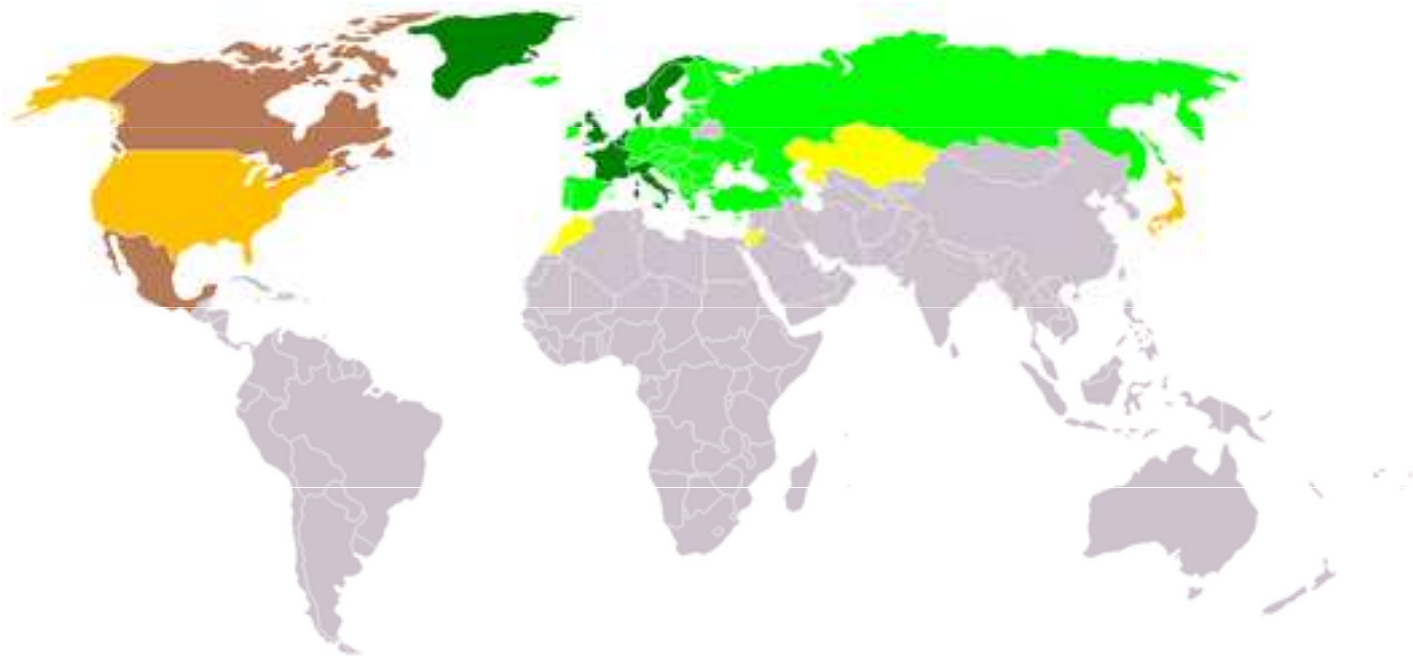

Evropská rada

- Jednou z vrcholných institucí Evropské unie.
- Členy jsou hlavy států nebo předsedové vlád členských zemí EU.
- Zasedání se navíc účastní předseda EK.
- Schází se zpravidla čtyřikrát ročně na řádném zasedání.
- Nevykonává legislativní funkce.
- <https://www.consilium.europa.eu/cs/>

RADA EVROPY – není orgánem EU, ale je mezinárodní organizací spojující 47 zemí Evropy. **Rada Evropy** je nezávislá na Evropské unii a funguje na principu diskuze a hledání společných řešení v ekonomických, sociálních, kulturních, vědeckých, právních a administrativních otázkách a v udržování a rozvoji základních lidských práv a svobod.

Mapa: Členství v Radě Evropy

- **deset zakladatelů**
- **další členové**
- **pozorovatelé** v Parlamentním shromáždění
- **pozorovatelé** ve Výboru ministrů
- **pozorovatelé** v Parlamentním shromáždění a ve Výboru ministrů
- **kandidáti**

Obsah dnešní přednášky

- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Proces přistoupení

- **Východní rozšíření (2004):** Kypr, Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko
- **Rozšíření západního Balkánu (2007,2013):** Bulharsko Rumunsko, Chorvatsko
- **Zakládající členové:** Německo, Francie, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Itálie
- **První rozšíření (1973):** Velká Británie (francouzské veto), Irsko, Dánsko
- **Rozšíření Středomoří (1981, 1986):** Řecko, Španělsko, Portugalsko
- **Rozšíření po studené válce (1995):** Finsko, Rakousko, Švédsko

Cesta ČR do EU

- Oficiálně začala v říjnu 1993 podpisem Evropské (asociační) dohody mezi ČR a tehdejším ES.
- Cílem dohody bylo zavedení zóny volného obchodu mezi ČR a EU a navázání politického dialogu mezi oběma stranami.

Kodaňská kritéria

- Zveřejněna na zasedání Evropské rady v Kodani v říjnu 1993.
- Určující požadavky kladené na stát ucházející se o vstup do EU:
 - Politická
 - Ekonomická
 - Právní

Kodaňská kritéria a ČR

- ČR nelze považovat ani po vstupu do EU za „křišťálově čistý vzor demokracie“, v němž neexistuje korupce, politici slouží lidu, soudci pracují rychle atd.
- Splnění ekonomických kritérií je otázkou, nicméně neexistuje žádný ukazatel, že je ekonomika plně tržní a schopná vyrovnat se s konkurenčními tlaky na vnitřním trhu EU.
- Naopak splnění třetího kritéria bylo de facto jednorázovou záležitostí sestávající však z mnoha dílčích kroků, zejména v legislativní oblasti.

Proces přistupování ČR do EU

- Oficiálně započal dne 31. 3. 1998 , tj. odstartovala se jednání o podmínkách členství.
- Od 1. května 2004 se Česká republika stala plnoprávným členem EU.

Česká republika v EU 2004–2018

- 2004 První volby do EP
- 2007 Národní plán zavedení eura, Česká republika se připojuje k Schengenu
- 2009 České předsednictví Evropské rady
- 2012 Evropská agentura pro globální družicový navigační systém
- 2014 Volby do EP

České předsednictví Evropské rady

- Priority: „BIG E“- ekonomie, energetika a Evropa ve světě
- Spor mezi Ruskem a Ukrajinou o plyn
- Konflikt v Gaze
- pád Topolánkové vlády

EU2009.CZ

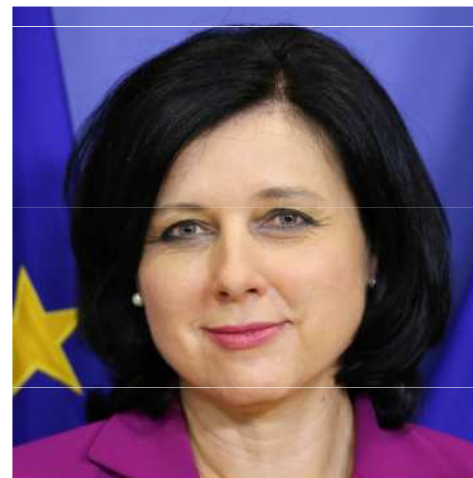
Znáte Čechy v EU?

Dita Charanzová
(víceprezidentka Evropského parlamentu)

Marcel Kolaja
(víceprezident Evropského parlamentu)

Věra Jourová
(komisařka)

Priority ČR

- Dvojitá kvalita jídla
- Západní Balkán
- Společný jednotný trh
- Obchodní politika
- Snížení administrativní zátěže
- Udržitelné veřejné finance
- Dopravní politika

Výhody a nevýhody členství ČR v EU

- Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR provedlo v květnu 2003 průzkum veřejného mínění položilo stejnou otázku.
- Mezi tři nejčastější výhody patřily:
 - Otevření hranic (56 %)
 - Možnost pracovat v zemích EU (35 %)
 - Možnost studovat v zemích EU (24 %)
- Mezi tři nejčastější nevýhody patřily:
 - Hrozba růstu cen (53 %)
 - Neschopnost českých podniků vyrovnat se se zahraniční konkurencí (26 %)
 - Pokles životní úrovně (24 %)
 - Ztráta národní suverenity (20 %)

Jaké jsou podle Vás výhody a nevýhody členství ČR v EU?

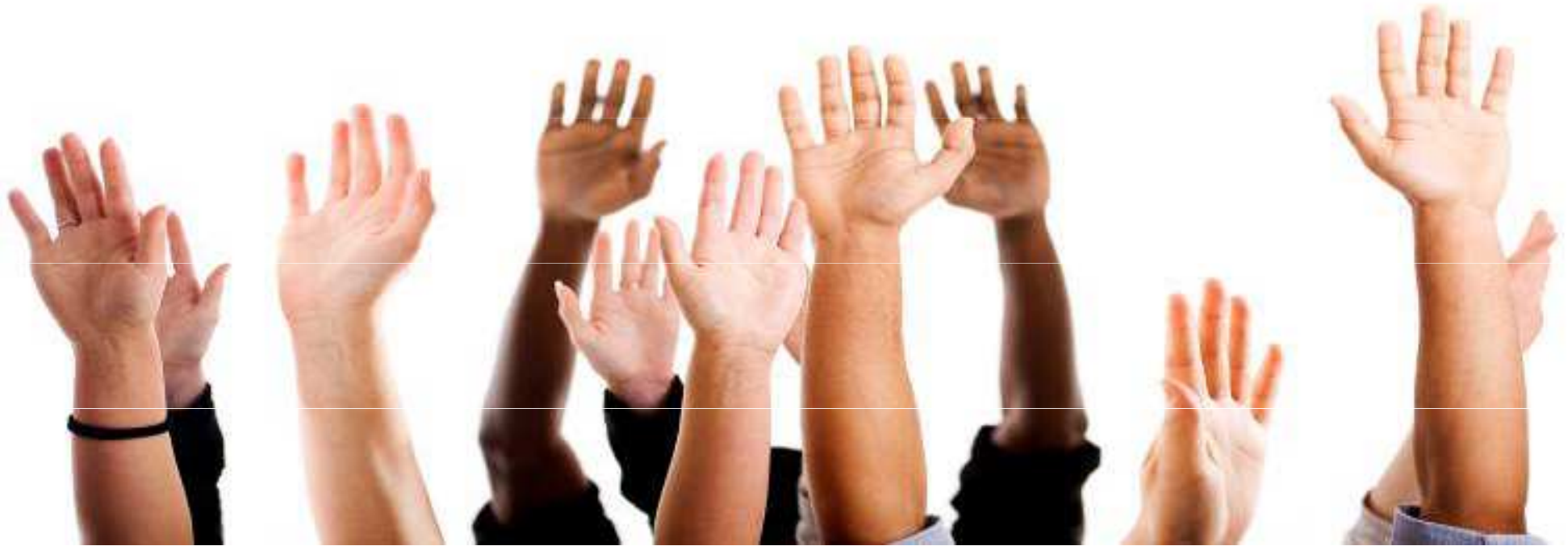

Shrnutí obsahu dnešní přednášky

- EU a mezinárodní organizace
 - Definování základních pojmů
 - Organizace spojených národů (OSN)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
 - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - Kontrolní testík 😊
- EU a ČR
 - Opakování základních faktů o EU
 - Vstup ČR do EU

Otázky?

Děkuji za pozornost!